

Uusi, yhteinen ympäristö rakennetun ympäristön tiedolle

Rakennettuun ympäristöön liittyy koko yhteiskunnan kannalta tärkeää tietoa, jota omistajat, asukkaat, käyttäjät, yritys- ja päätöksentekijät tarvitsevat. Rakentaminen ja kaavoitus synnyttävät jatkuvasti arvokasta tietoa, jonka avulla voimme vaikuttaa siihen, kuinka toimiva, terveellinen ja ilmastoviisas elinympäristömme on.

Tällä hetkellä rakennetun ympäristön tiedot hajautuvat Suomessa useisiin eri järjestelmiin eri tahoille. Tietojen käyttö on hankalaa, sillä ne on tallennettu eri muodoissa, tiedoissa on puutteita, eivätkä järjestelmät toimi yhteen. Uusi, yhdenmukaisempi tapa hallita, käyttää ja hyödyntää rakennetun ympäristön tietoa on välttämätön.

Ympäristöministeriön koordinoiman nelivuotisen (2020–2023) **Ryhti-hankkeen** tehtävänä on mahdollistaa tämä muutos. Ryhti-hanke ja sen aikataulu kytkeytyvät useisiin muihin alan digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin, joista keskeisin on käynnissä oleva maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus.

Rakennetun ympäristön digivisio

Suomessa on vuonna 2030 maailman parhaaseen tietoon perustuva, hyvinvointia luova ja kestävä elinympäristö.

Rakennetun ympäristön digimuutoksen osa-alueita YM:ssä

- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus
- Yhteentoimivuustyö: luo yhteiset tiedonhallinnan mallit ja sanastot
- Ryhti-hanke: luo rakennetun ympäristön tietojärjestelmän sekä edellytykset sille
- Nykyisen rakennustiedon perusparannus ja kaavatiedon digitalisointi.

Ryhti tuottaa pohjan paremmalle tiedolle ja tiedon saatavuudelle

Ryhti-hanke kokoaa alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot saataville yhtenäisessä muodossa. Tätä varten luodaan laajassa yhteistyössä valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä sekä edellytykset uudelle, yhteiselle toimintamallille.

Ryhti-hankkeen valmisteleva ratkaisu on iso askel kohti digitaalista rakennettua ympäristöä. Digitalisaation tavoitteena ei ole vain saavuttaa kustannussäästöjä, vaan tarjota myös parempia palveluja käyttäjille. Kun tieto on saatavilla yhteensopivassa muodossa yhteisissä valtakunnallisissa tietovarannoissa, sen arvo nousee, ja luotettavuus sekä tietoturva paranevat. Ajantasainen tieto auttaa suunnittelussa ja helpottaa arkea monin tavoin.

Uusi, valtakunnallinen tietojärjestelmä (RYTJ) tuo paljon mahdollisuuksia ja hyötyjä eri tahoille.

- Ajantasainen tieto liikkuu sujuvammin valtion viranomaisten ja kuntien välillä, eikä tietoa tarvitse toimittaa useaan paikkaan.
- Kokonaiskuva vahvistuu, kun kunnat ja maakunnat saavat alue- ja organisaatiorajat ylittävää tietoa.
- Resursseja vapautuu muuhun työhön.
- Rakennusten käyttö ja huolto tehostuvat. Muutos- ja korjaushistoria tarjoaa omistajalle, ostajalle tai rahoittajalle paremman käsityksen kohteen laadusta ja arvosta.
- Ajantasaista ja luotettavaa tietoa voi hyödyntää päätöksenteossa, ja tehdä sen pohjalta tarkempia tilastoja, ennusteita ja mallinnuksia.
- Yritysten tarjoamat tietoa hyödyntävät palvelut paranevat ajantasaisen tiedon avulla.
- Alueidenkäytön ja rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan arvioida ja seurata tarkemmin.

Ryhti on yhteinen ponnistus

Ryhti-hankkeessa ovat mukana kunnat, kiinteistö- ja rakentamisalan toimijat ja yritykset sekä keskeiset ministeriöt ja virastot. Tervetuloa mukaan ja seuraamaan hanketta!

Tulevan tietojärjestelmän toteuttamisesta ja ylläpidosta vastaa Suomen ympäristökeskus (SYKE). Ryhti-hankkeen keskeisiä kumppaneita ovat myös mm. Suomen Kuntaliitto, Maanmittauslaitos sekä Digi- ja väestötietovirasto.

Ryhti-verkosto kasvaa hankkeen edetessä. Esimerkiksi kunnat on kutsuttu mukaan määrittelytyöhön, jotta lopputuloksesta tulee mahdollisimman hyvin käyttäjiä palveleva. Järjestöt ja kunnat voivat hakea aihepiiriin liittyvään toimintaan Ryhti-avustusta. Haku on jatkuva.

Ryhti-uutiskirje kertoo
hankkeen kuulumiset,
tilaa omasi!
uutiskirje.ym.fi/

Lue lisää
ym.fi/ryhti

Ota yhteyttä!

Juhana Rautiainen, ohjelmapäällikkö, juhana.rautiainen@gov.fi
p. 029 525 0075

Minna Perähuhta, neuvotteleva virkamies, minna.perahuhta@gov.fi
p. 029 525 0223

Ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto

Päivi Malmi, hankepäällikkö, paivi.malmi@syke.fi
p. 050 375 7114

Suomen ympäristökeskus

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Ryhti kunnissa

Kunnat ovat rakennetun ympäristön tiedon merkittäviä tuottajia ja käyttäjiä. Ryhti-hanke koskettaa kunnissa erityisesti maankäytön suunnittelun ja rakentamisen lupien parissa työskenteleviä sekä kuntapäittäjiä ja kunnan tietojärjestelmiä ja -hallinnosta vastaavia.

Pyrimme saamaan mukaan mahdollisimman laajan joukon kuntien asiantuntijoita, jotta palvelusta tulee mahdollisimman hyvä käyttäjille. Monilla kunnilla on kehittyneitä käytäntöjä ja järjestelmiä, joiden oppeja on tärkeää hyödyntää muutoksessa.

Mikä muuttuu?

Jatkossa tiedot viedään valtakunnalliseen tietovarantoon yhteisesti määritellyssä koneluettavassa muodossa. Tietojen tuottaja on vastuussa niiden ylläpitämisestä. Kunta voi halutessaan pitää samat tiedot omissa järjestelmissään ja jakaa niitä esimerkiksi rajapintojen kautta.

Uudistuksen tuomat muutokset sekä uudet velvoitteet ja tehtävät tarkentuvat maankäyttö- ja rakennuslain käsittelyssä sekä Ryhti-hankkeen ja uutta tietojärjestelmää koskevan lain edetessä.

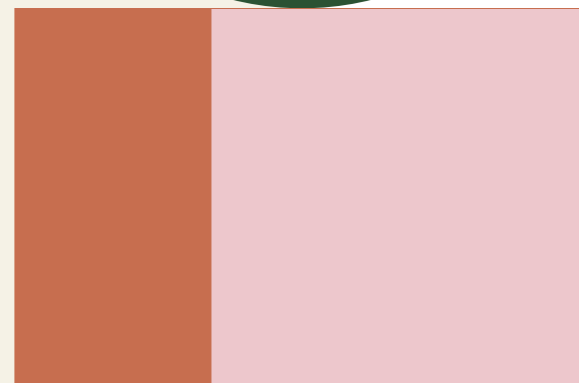
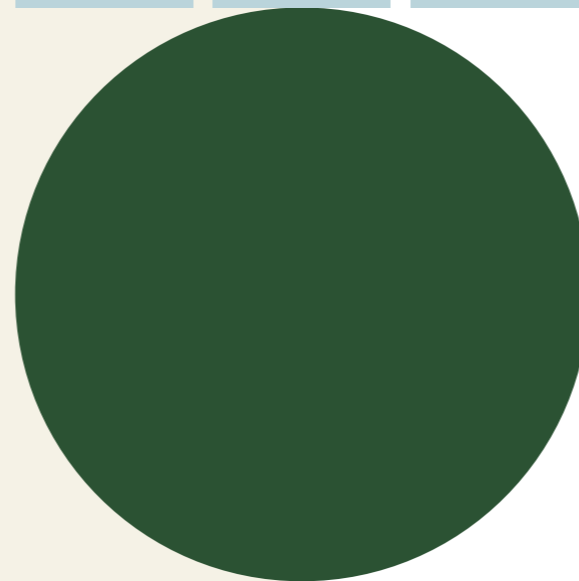
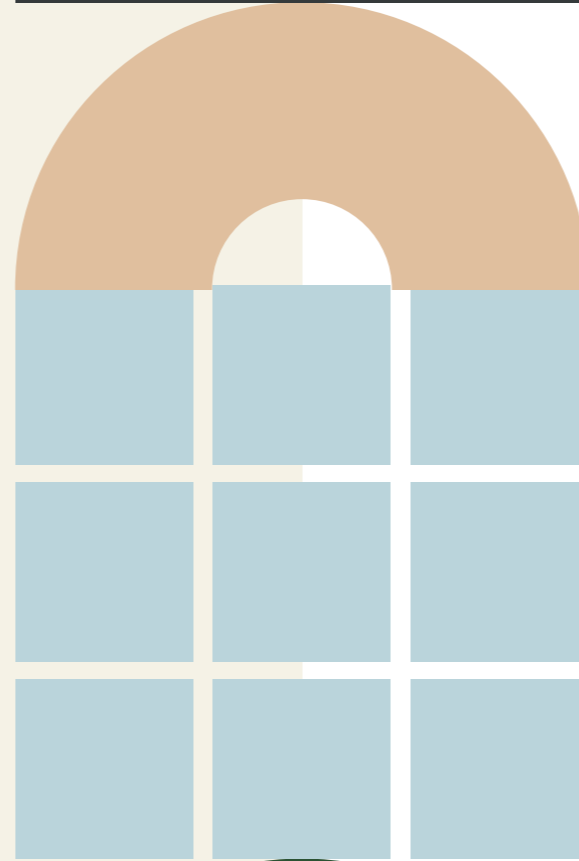
Tule mukaan!

Kunnat pääsevät vaikuttamaan työhön muutoksen eri vaiheissa. Vuonna 2021 kannattaa osallistua työpajoihin ja ottaa kantaa kyselyiden avulla. Kun tietojärjestelmän rakentaminen on riittävän pitkällä, pilottikunnat pääsevät testaamaan käyttöä.

Osassa kunnissa on paljon digiosaamista ja järjestelmät digitalisoitu pitkälle. Osa kaipaa enemmän opastusta muutoksessa. Ryhti-hanke tarjoaa koulutuksia, ohjeita ja mahdollisuuden testata uusia palveluita kaikenlaisille kunnille. Ryhti-hanke tukee myös työntekijöiden osallistumista tietomallikoulutuksiin. Ryhti-hanke järjestää infoja siirtymäkauden käytännöistä ja varsinaisia käyttöönottokoulutuksia. Ilmoittaudu säännöllisiin Ryhti-infoihin ja tutustu kuntien tietopankkiin osoitteessa ym.fi/ryhti

Asiantuntijamme auttavat viimeisimmän tiedon äärelle:
Tuija Pakkanen, ympäristöministeriö, tuija.pakkanen@gov.fi
Päivi Malmi, SYKE, paivi.malmi@syke.fi

Ilmoittaudu kuntien Ryhti-infoihin!
Ajankohdat löydät osoitteesta ym.fi/ryhti

”Ryhti-hankkeen tuomia hyötyjä on tervehditty kyllä ilolla, eikä itse järjestelmän käyttö niinkään pelota – se vaatii sitten vain opettelua. Epävarmuus tulevasta ja siihen valmistautumisesta kuitenkin askarruttaa. Kunnat ovat hyvin erilaisia. Toisilla digitaalisuus on läsnä arkipäivässä – toisilla on kiinnostusta, mutta ei resursseja kehittää.

Nykytilan kartoitus on kaikille hyödyllistä. Kun tiedoista ja prosesseista on yleisnäkymä, tiedetään minkälaisia hankintoja, uusia järjestelmiä ja koulutusta tarvitaan. Jo ennen Ryhtiä käynnistettyjä digihankkeita kannattaa kunnissa ehdottomasti jatkaa. Kaikki digikehitys edesauttaa siirtymistä uuteen aikaan!”

Maankäyttöasiantuntija **Satu Reisko**,
Etelä-Savon Ely-keskus, KaavaDigi-hanke

”Lohjalla kaavoituksen tietomallipohjaisuutta ei täysin vielä hyödynnetä, mutta kehitystä sinne suuntaan tehdään koko ajan. Vanhat kaavat on skannattu kuviksi ja reilu vuosi sitten aloimme parantaa rakennusrekisterin sisältöä. Varsinaista digitalisointisuunnitelmaa meillä ei ole. Tämä vaatii taloudellisestikin vielä isoja panostuksia. Aineistojen ja palvelujen kehittämistä tehdään normityön ohella. Teemme lähikuntien kanssa yhteistyötä, ja esimerkiksi Kirkkonummen kanssa meillä on yhteinen ohjelmistosopimus.

Ryhti-hankkeen ajatus on tosi hyvä. Tietomallipohjainen ja yhtenäinen tekeminen helpottavat montaa asiaa. Uudistuksen läpi vieminen voikin sitten olla toinen juttu. Olisi tärkeää varmistaa, että asioita tehdään kunnissa alusta asti oikealla tavalla. Tsemppiä kaikille, tämä on iso rypistys!”

Paikkatietoinsinööri **Mika Iso-Heiniemi**,
Lohjan kaupunki

Kuntien digiaskeleet

Kuntakohtaiset
tietorakenteet

Yhteentoimivat
tietorakenteet

1

2

3

4

5

6

PÄIVITÄ OSAAMINEN.
Hyödynnä tarjolla oleva
tuki kouluttautumiseen.

DIGITALISOI olemassa
olevat aineistot. Näin ne
ovat saatavilla ja yhteen-
toimivia muun tiedon kanssa.

NAUTI HYÖDYISTÄ
ja käytä luotettava tieto
päätöksenteossa ja
palveluiden pohjana.

**KARTOITA
MUUTOSTARVE.**
Missä järjestelmissä ja
muodossa tiedot sijaitse-
vat, miten tietoja tallen-
netaan ja käytetään?
Minkälaiset sopimukset
järjestelmistä on?

LAADI UUDET TIEDOT
yhteisten valtakunnal-
listen tietorakenteiden
mukaan.

LAITA TIETO VIRTAAMAAN
ja kytke kaava- ja rakennus-
tiedot osaksi valtakunnallisia
tietovarantoja sekä kunnan
omia prosesseja ja palveluita.